

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱۴۲۹

دانشگاه پیام نور

پایان نامه

برای دریافت درجه کارشناسی ارشد

در رشته: زبان و ادبیات فارسی

مرکز: بجنورد

گروه علمی: زبان و ادبیات فارسی

عنوان پایان نامه:

صور خیال در شعر فریدون مشیری

استاد راهنما:

دکتر محمد ریحانی

استاد مشاور:

دکتر جلیل مسعودی فرد

۱۳۸۸/۹/۲۰

نگارش:

عزیز الله حقیقی

کتابخانه دانشگاه پیام نور
بجنورد

ماه و سال

بهار ۱۳۸۸

۱۲۸۴۶۱

بسمه تعالی

« تصویب پایان نامه »

پایان نامه تحت عنوان : « صور خیال در شعر فریدون مشیری »

که در مرکز بجنورد تهیه و به هیات داوران ارائه گردیده است مورد تایید می باشد .

تاریخ دفاع : ۸۸/۴/۹ نمره : ۱۸ درجه ارزشیابی : عالی

اعضای هیات داوران :

نام و نام خانوادگی	هیات داوران	مرتبه علمی	امضاء
۱- آقای دکتر محمد ربحانی	استاد راهنما	استادیار	
۲- آقای دکتر جلیل مسعودی فرد	استاد مشاور	استادیار	
۳- آقای دکتر محمد جواد عرفانی	استاد ممتحن (داور)	استادیار	
۴- آقای دکتر حسن بساک	نماینده گروه علمی	استادیار	
۵- آقای صادق شکیبایی	نماینده تحصیلات تکمیلی	استادیار	

تغییرات لازم :

تاریخ :
شماره :
پیوست :

بسمه تعالی

« صورتجلسه دفاع از پایان نامه کارشناسی ارشد »

جلسه دفاع از پایان نامه کارشناسی ارشد آقای عزیز... حقیقی دانشجوی رشته زبان و ادبیات فارسی

با موضوع " صور خیال در شعر فریدون مشیری "

با حضور اساتید نامبرده ذیل در روز سه شنبه مورخ ۸۸/۴/۹ ساعت ۱۱ در محل ساختمان آموزشی برگزار شد و پس از بررسی پایان نامه مذکور با نمره ۸۸.۴ به حروف (... هجده) و با درجه عالی... مورد قبول واقع شد.

تاریخ دفاع : ۸۸/۴/۹ نمره : ۸۸.۴ هجده درجه ارزشیابی : عالی

اعضای هیات داوران :

نام و نام خانوادگی	هیات داوران	مرتبه علمی	امضاء
۱- آقای دکتر محمد ریحانی	استاد راهنما	استادیار	
۲- آقای دکتر جلیل مسعودی فرد	استاد مشاور	استادیار	
۳- آقای دکتر محمد جواد عرفانی	استاد ممتحن (داور)	استادیار	
۴- آقای دکتر حسن بساک	نماینده گروه	استادیار	
۵- آقای صادق شکیبایی	نماینده تحصیلات تکمیلی		

تقدیم:

به اولین معلّمان و راهنمایان زندگی: پدر و مادر عزیزم که تمام هستیم را
مدیون آنانم.

و به همسر عزیزم این هم آوا، همگام و همراه در زندگی که با وجود فود
آرامش را به زندگیمان هدیه می کند.

و تقدیم به دختر عزیزم «زهرا» که نشاط و شادمانی را به ارمغان می آورد.

باغ وجودشان سبز و بی آفت باد.

سپاسگزاری

سر بر آستان جلال پروردگار می سایم که همتم را بدرقه ی راه ساخت تا به سهم خویش گامی در جهت افزایش معلوماتم بردارم. خدایی که ستایش تنها سزاوار اوست که آدمی را به گوهر خرد و دانش بیاراست.

این پژوهش به رشته ی تحریر در نیامد مگر با رهنمودهای مفید و ارزنده ی استاد فاضل و دانشمند جناب آقای دکتر ریحانی که رهنمودهای عالمانه ی ایشان همواره روشنی بخش راهم بود. تشکرات قلبی خود را از این استاد ارجمند که با گنجینه ی علمی و ادبی خویش این تحقیق را زینت بخشیدند ابراز می نمایم.

نیز از راهنمایی ها و رهنمودهای استادان عزیزم جناب آقای دکتر مسعودی فرد و جناب آقای دکتر قراگوزلو کمال سپاس و تشکر را دارم که بی دریغ مرا از دانسته های علمی و معنوی خویش بهره مند ساختند.

در اینجا از حسن فرصت استفاده نموده و از استاد بزرگوار و فاضلم جناب آقای دکتر رحیمی سلمانی که افتخار شاگردی ایشان را نیز داشته ام تشکر و قدردانی می نمایم. هم چنین از مسؤولان محترم دانشگاه پیام نور واحد بجنورد و نیز پرسنل دلسوز کتابخانه ی آستان قدس رضوی سپاسگزاری می نمایم و با سپاس از پدر و مادر عزیزم که هستی شان را سرمایه ی وجودم ساختند و اولین معلم من بودند.

تقدیر از همسر باوفا و مهربانم و خانواده ی محترم ایشان که در طول دوران تحصیل مشاوره ی دلسوز و مشوقی توانا و صبور بودند. و با تلاش های پیگیر خود مرا در جهت رسیدن به این موفقیت یاری نمودند. و فرزند عزیزم «زهرا» که با صبر و شکیبایی خویش آرامش و آسایش را در محیط زندگی فراهم نمود.

نام خانوادگی: حقیقی	نام: عزیزالله
عنوان پایان نامه: صور خیال در شعر فریدون مشیری	
استاد راهنما: دکتر محمد ریحانی	استاد مشاور: دکتر جلیل مسعودی فرد
نماینده گروه آموزشی: صادق شکیبایی	استاد داور: دکتر محمد جواد عرفانی

درجه تحصیلی: کارشناسی ارشد	رشته: زبان و ادبیات فارسی	گرایش: محض
دانشگاه: پیام نور	مرکز: بجنورد	تاریخ دفاع: ۱۳۸۸/۴/۹
تعداد صفحه: ۲۷۸	کلید واژه ها: فریدون مشیری، تشبیه، استعاره، مجاز، کنایه، سمبل	

چکیده:

هدف این پژوهش بررسی صور خیال در اشعار شاعر معاصر کشورمان، فریدون مشیری است. این تحقیق براساس موضوعی و به صورت الفبایی تدوین شده است. شیوه ی تحقیق کتابخانه ای است.

این پژوهش شامل یک مقدمه و سه بخش می باشد. در مقدمه مطالب کلی در باب موضوع، هدف، روش تحقیق و نیز ملاحظات دربارہ ی شعر و شاعری ارائه شده است. در بخش اول گزیده ای از زندگی، آثار و فعالیت های ادبی، زبان و اندیشه ی مشیری آورده شده است. در بخش دوم که تخصصی ترین و حجیم ترین بخش این پژوهش است به بررسی صور خیال در موضوعات مورد نظر پرداخته شده است.

برای این مهم با مراجعه به کتب معتبر ابتدا تعریف مختصری از صور خیال مورد تحلیل که عبارتند از: تشبیه، استعاره، مجاز، کنایه و سمبل، ارائه شده سپس به نقد فنی و تحلیل مختصر ابیات پرداخته شده است. بخش سوم و پایانی پژوهش نتیجه گیری و دستاوردهای حاصل پژوهش را در بردارد که شامل بسامد صور خیال در هر موضوع و نمودار آماری آن می باشد. لازم به یادآوری است مأخذ اصلی اشعار مشیری، مجموعه ی کامل «بازتاب نفس صبح دمان» می باشد.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	مقدمه
	بخش اول
۷	۱-۱: نگاهی به زندگی فریدون مشیری
۸	۲-۱: اندیشه و زبان مشیری
۱۶	۳-۱: فعالیت های ادبی و آثار فریدون مشیری
	بخش دوم
۲۰	۱-۲: امید و آرزو
۲۰	۱-۱-۲: تشبیه
۲۷	۲-۱-۲: استعاره
۳۳	۳-۱-۲: کنایه
۳۵	۲-۲: ایمان و معنویت
۳۵	۱-۲-۲: تشبیه
۳۸	۲-۲-۲: استعاره
۴۰	۳-۲-۲: کنایه
۴۴	۳-۲: جان، دل، روح و جسم
۴۴	۱-۳-۲: تشبیه
۵۵	۲-۳-۲: استعاره
۵۹	۳-۳-۲: مجاز

۶۰	۴-۳-۲: کنایه
۶۴	۵-۳-۲: سمبل
۶۷	۴-۲: جوانی و پیری
۶۷	۱-۴-۲: تشبیه
۷۰	۲-۴-۲: استعاره
۷۰	۵-۲: چشم
۷۰	۱-۵-۲: تشبیه
۷۶	۲-۵-۲: استعاره
۷۷	۳-۵-۲: کنایه
۷۸	۶-۲: خشم و عتاب
۷۹	۱-۶-۲: استعاره
۸۰	۲-۶-۲: مجاز
۸۰	۳-۶-۲: سمبل
۸۱	۷-۲: دنیا
۸۱	۱-۷-۲: تشبیه
۸۴	۲-۷-۲: استعاره
۸۶	۳-۷-۲: مجاز
۸۷	۴-۷-۲: کنایه
۸۷	۸-۲: زندگی

۸۷	۲-۸-۱: تشبیه
۹۲	۲-۸-۲: استعاره
۹۵	۲-۸-۳: مجاز
۹۶	۲-۸-۴: کنایه
۹۸	۲-۹: زیبایی و نشاط و شراب مستی
۹۸	۲-۹-۱: تشبیه
۱۰۳	۲-۹-۲: استعاره
۱۰۵	۲-۹-۳: مجاز
۱۰۶	۲-۹-۴: کنایه
۱۰۷	۲-۹-۵: سمبل
۱۰۷	۲-۱۰: شجاعت و قدرت
۱۰۷	۲-۱۰-۱: تشبیه
۱۰۸	۲-۱۰-۲: استعاره
۱۰۸	۲-۱۰-۲: مجاز
۱۰۸	۲-۱۰-۴: کنایه
۱۰۹	۲-۱۰-۵: سمبل
۱۰۹	۲-۱۱: شعر، ذوق و قریحه ی شاعرانه
۱۰۹	۲-۱۱-۱: تشبیه
۱۱۷	۲-۱۱-۲: استعاره
۱۲۱	۲-۱۱-۳: مجاز

۱۲۲	۲-۱۱-۴: کنایه
۱۲۲	۲-۱۲: طبیعت
۱۲۳	۲-۱۲-۱: آسمانی
۱۲۳	۲-۱۲-۱-۱: تشبیه
۱۳۲	۲-۱۲-۱-۲: استعاره
۱۴۰	۲-۱۲-۱-۳: مجاز
۱۴۰	۲-۱۲-۱-۴: کنایه
۱۴۲	۲-۱۲-۱-۵: سمبل
۱۴۲	۲-۱۲-۲: زمینی
۱۴۲	۲-۱۲-۱: تشبیه
۱۴۷	۲-۱۲-۲: استعاره
۱۵۳	۲-۱۲-۲: مجاز
۱۵۶	۲-۱۲-۲: کنایه
۱۵۸	۲-۱۲-۲: سمبل
۱۶۰	۲-۱۲-۳: گل و گیاه
۱۶۰	۲-۱۲-۱: تشبیه
۱۶۷	۲-۱۲-۳: استعاره
۱۷۱	۲-۱۲-۳: مجاز
۱۷۲	۲-۱۲-۳-۴: کنایه
۱۷۳	۲-۱۲-۳-۵: سمبل

۱۷۵	۲-۱۲-۴: زمان و فصول
۱۷۵	۲-۱۲-۴-۱: تشبیه
۱۸۱	۲-۱۲-۴-۲: استعاره
۱۸۵	۲-۱۲-۴-۳: مجاز
۱۸۶	۲-۱۲-۴-۴: کنایه
۱۸۶	۲-۱۲-۴-۵: سمبل
۱۸۷	۲-۱۳: ظلمت و خفقان
۱۸۷	۲-۱۳-۱: تشبیه
۱۸۹	۲-۱۳-۲: استعاره
۱۹۱	۲-۱۳-۳: مجاز
۱۹۱	۲-۱۳-۴: کنایه
۱۹۳	۲-۱۳-۵: سمبل
۱۹۵	۲-۱۴: عشق
۱۹۶	۲-۱۴-۱: تشبیه
۲۱۲	۲-۱۴-۲: استعاره
۲۱۹	۲-۱۴-۳: کنایه
۲۲۰	۲-۱۴-۴: سمبل
۲۲۱	۲-۱۵: عقل، اندیشه و تخیل
۲۲۱	۲-۱۵-۱: تشبیه
۲۲۶	۲-۱۵-۲: استعاره

۲۲۸	۳-۱۵-۲: کنایه
۲۲۹	۴-۱۵-۲: سمبل
۲۳۰	۱۶-۲: غم و اندوه
۲۳۰	۱-۱۶-۲: تشبیه
۲۳۶	۲-۱۶-۲: استعاره
۲۴۰	۳-۱۶-۲: کنایه
۲۴۱	۴-۱۶-۲: سمبل
۲۴۱	۱۷-۲: فریاد و سکوت
۲۴۲	۱-۱۷-۲: تشبیه
۲۴۳	۲-۱۷-۲: استعاره
۲۴۵	۳-۱۷-۲: کنایه
۲۴۵	۱۸-۲: فریب و خیانت
۲۴۵	۱-۱۸-۲: تشبیه
۲۴۶	۲-۱۸-۲: استعاره
۲۴۷	۳-۱۸-۲: کنایه
۲۴۷	۱۹-۲: مرگ
۲۴۸	۱-۱۹-۲: تشبیه
۲۵۲	۲-۱۹-۲: استعاره
۲۵۵	۳-۱۹-۲: کنایه
۲۵۷	۴-۱۹-۲: مجاز

۲۵۷	۲-۲۰: هجران و فراق
۲۵۸	۲-۲۰-۱: تشبیه
۲۶۰	۲-۲۰-۲: استعاره
۲۶۰	۲-۲۰-۳: کنایه
	بخش سوم
۲۶۳	نتیجه گیری
۲۶۸	جدول الف-۱
۲۶۹	جدول ب-۲
۲۷۰	جدول ج-۳-۱
۲۷۱	نمودار د-۴
۲۷۲	منابع و مأخذ
۲۷۷	Abstract

مقدمه

دانش بشری که امروزه در اختیار ما قرار دارد در واقع حاصل زحمات و تجربیات دانشمندان و بزرگان پیش از ماست که تحولات بسیاری را پشت سر گذاشته و سیر تکاملی خود را طی کرده و خواهد کرد. ادبیات نیز به عنوان شاخه ای از علوم انسانی از این مقوله خارج نیست.

شعر نیز شاخه ای از ادبیات است که زندگی با آن معنایی دیگر گونه می یابد. آن هماوای روحانی که می تواند تا آخرین روز عمر انسان پویا باشد و هرگاه مجالی به دست آورد، در اندیشه و جان این مخلوق آفرینشگر لرزشی ایجاد کند تا عالی ترین احساسات و عواطف و اثرگذارترین هیجان های درونی برای تلطیف روح و تغییر و حتی تحوّل آن در زندگی پدید آید. «شعر حادثه ای است که در زمان روی می دهد و در حقیقت، گوینده ی شعر، با شعر خود، عملی در زمان انجام می دهد که خواننده میان زبان شعر او و زبان روزمره و عادی تمایزی احساس می کند» (شفیعی کدکنی، ۱۳۶۸:۳)

«اگر نظر استاد کدکنی را بپذیریم به ناچار خودمان را باید برای تبعاتی که این حادثه در زبان پدید می آورد، آماده کنیم. نخستین اتفاق، تمایز زبان شعری از زبان معمولی و قاموسی است و دومین پیامد، تولّد ترکیب ها و عبارتهای کنایی، ایهامی، استعاری، نمادین و سپس به کارگیری هنرمندانه ی زبان و بیان در زنجیره ی شگفت گفتار و نوشتار است» (ریحانی، ۱۳۸۵:

«یکی از صورتگران روسی^(۱)، شعر را «رستاخیز کلمه»^(۲) خوانده است و درست به قلب حقیقت دست یافته. زیرا در زبان روزمره کلمات طوری به کار می روند که اعتیادی و مرده اند و به هیچ روی توجه ما را جلب نمی کنند، ولی در شعر، این مردگان زندگی می یابند و یک کلمه که در مرکز مصراع قرار می گیرد، درست سبب زندگی تمام کلمات دیگر می شود» (شفیعی کدکنی، ۵:۱۳۶۸)

بیان مسأله

مشیری شاعری است که باشعر زیسته و چگونه زیستن را نیز به دیگران آموخته و در احیای فرهنگ ایران عزیزمان نقش مؤثری را ایفا نموده است. ایشان شاعری است با اشعاری توصیفی، آندوه بار، تصویری و سرشار از پیام های انسانی و اجتماعی. چنین به نظر می رسد که او و شعرش به انزوا کشیده شده و قدرو منزلتش آنگونه که باید شناخته نشده است. بنابراین بنده برآن شدم تا با بررسی و تحلیل و توصیف اشعار ایشان، دین خود را به این شاعر بزرگ ادا کنم. در این تحقیق ابتدا زندگی نامه، آثار و اندیشه ی مشیری مورد بررسی قرار می گیرد. سپس صور خیال در اشعار ایشان بررسی می گردد و با ارائه ی نمودارهای آماری، بسامد و فراوانی هریک از این صور مشخص می شود. ایماژها و صور خیالی که مورد بررسی قرار می گیرند عبارتند از: تشبیه، استعاره، مجاز، کنایه و سمبل.

اهمیت و ضرورت تحقیق:

دریایی از فرهنگ پرمایه ی ایران اسلامی در کتب ادبی موج می زند که در حقیقت کارنامه ی نواغ بزرگ ادب، هویت نامه و پشتوانه ی زبان و ادب و فرهنگ ملی ما ایرانیان می باشد. پرداختن به معرفی و توصیف علمی این مشاهیر ادبی در واقع کمک به آشنایی مردم به خصوص جوانان با هویت و فرهنگ ایرانی است. ضمن اینکه این مشاهیر متعلق به یک نسل از یک قوم نیستند بلکه جایگاه جهانی دارند و شناخت جایگاه جهانی آنان نیز ضرورت دارد. از آن جا که زور مداران شرق و

۱: Russian formalist

۲: the resurrection of the word

غرب طمع به فرهنگ و ملیّت ما دوخته اند، شناخت این سرمایه های عظیم فرهنگی ضامن بقای فرهنگ و هویت سرزمین عزیزمان خواهد بود. لذا برعهده ی هر نسلی است که این میراث پراج را پاس دارد و برای شناخت تاریخ، فرهنگ، ادب و سوابق علمی خود به بررسی آن پردازد. از طرف دیگر با بررسی اشعار شاعران و شناخت زیبایی های شعرآنان می توان: اولاً به لایه های زیرین شعرشان راه یافت و راه را برای ورود به عرصه ی نقد ادبی و سبک شناسی گشود. ثانیاً زمینه ی بروز و ظهور آفرینش های ادبی و نوآفرینی های زبانی را فراهم نمود. این دستاوردها، راه را برای محققانی که قصد تحقیق در این زمینه دارند هموار می نماید.

پیشینه ی تحقیق

با تمام کوشش هایی که در سال های اخیر برای شناسایی ذخایر مکتوب این سرزمین و تحقیق و تتبع در آن ها انجام گرفته، هنوز کار ناکرده بسیار است. بدین جهت علاقه مند بودم به دلیل گستردگی دانش ادبیات در محدوده ای مشخص و معین به بررسی صور خیال در شعر مشیری پردازم. پس از تحقیق و تفحص متوجه شدم که در این خصوص تاکنون تحقیقی صورت نگرفته است. و اگر هست کارهایی در حدّ زندگی نامه، سال شمار زندگی، جمع آوری مصاحبه ها و نیز چند پایان نامه و مقاله در خصوص زبان و اندیشه ی مشیری صورت گرفته است. کتبی که در مورد مشیری نوشته شده عبارتند از:

(۱) - "به نرمی باران" به کوشش علی دهباشی که زندگی نامه و نیز جمع آوری مجموعه مقالاتی است که در باره ی مشیری نوشته شده است. در این مقاله ها بیشتر زبان و سبک مشیری مورد تحلیل و بررسی قرار گرفته است.

(۲) - "مشیری شاعر کوچه ی خاطره ها" به کوشش بهروز صاحب اختیاری". این کتاب نیز در راستای "به نرمی باران" است که در آن به سال شمار زندگی، مصاحبه ها و مقاله هایی که مضمون آنان بیشتر تحلیل سبکی زبان مشیری است، پرداخته .

و نیز چند پایان نامه که عبارتند از:

۳- "بن مایه های شعر فارسی" به نگارش علی زارعی و به راهنمایی دکتر سعید حمیدیان، دانشگاه علامه طباطبایی. در این پایان نامه گزیده ی مختصری از زندگی نامه، سیر اندیشه ی ادبی و زیبای شناختی موسیقایی شعر مشیری مورد بحث و تحقیق قرار گرفته است.

۴- "شاعری از دیار نور و عاطفه" (بررسی شعر مشیری) به نگارش حسین معیاری و به راهنمایی دکتر سهیلا صارمی. در این پژوهش مضامین سیاسی واجتماعی شعر مشیری مشخص شده، زیبایی های برجسته و پربسامد شعرا ز جمله تشخیص، کنایه و حس آمیزی و وزن و موسیقی شعر: (بیرونی، کناری و درونی) مورد بررسی قرار گرفته است.

۵- "بررسی ذهن و زبان مشیری" به نگارش حسین سنگتراش و به راهنمایی دکتر مریم خلیلی جهانتیغ، دانشگاه سیستان و بلوچستان

بنابراین پس از مشورت با استادان ارجمند جناب آقای دکتر ریحانی و جناب آقای دکتر مسعودی فرد، موضوع صور خیال در شعر مشیری را انتخاب نمودم.

مراحل تحقیق

مراحل علمی تحقیق و پژوهش در این اثر، شامل مطالعه ی جنبی در زمینه ی زیبایی های شعری و صور خیال، مطالعه ی زندگی نامه و کلیه ی آثار شاعر، فیش برداری از آن ها، دسته بندی و تنظیم مطالب، توصیف و تحلیل اطلاعات و در نهایت نتیجه گیری و جمع بندی یافته ها بوده است.

روش تحقیق

این تحقیق که به روش موضوعی تدوین شده است برپایه ی توصیفی - تحلیلی به پیش رفته است. ابتدا موضوعات و مضامین (Motifs) شعری استخراج و به صورت الفبایی تنظیم شده سپس صور خیال هر موضوع همراه با شواهد بیتی و تحلیل و توصیف آن ها ذکر شده است. در تحلیل ابیات هر جا که لازم بوده از شعر شعرای پیشین و سخن بزرگان و شخصیت های علمی و ادبی استفاده شده است. لازم به یادآوری است در مواردی که تعداد ابیات و شواهد زیاد بود؛ چند بیتی به عنوان نمونه ذکر شده و بقیه ی ابیات در ذیل آن ها در داخل کمانک آورده شده است که ابتدا نام

شعر و سپس شماره ی مصراع، بیان شده است. مأخذ اصلی اشعار مشیری مجموعه ی کامل «بازتاب نفس صبح دمان» است.

این پژوهش در سه بخش تنظیم شده است. در بخش اول از زندگی نامه، فعالیت های ادبی، آثار، اندیشه و زبان مشیری سخن گفته شده و در بخش دوم که تخصصی ترین و حجیم ترین بخش این پژوهش است به بررسی صور خیال در موضوعات مختلف اشعار پرداخته شده است. ضمناً صور خیالی که مورد بررسی قرار گرفته است عبارتند از: تشبیه، استعاره، مجاز، کنایه و سمبل و در بخش سوم نتیجه و دستاوردهای حاصل این پژوهش همراه با نمودارهای آماری که نشان دهنده ی بسامد صور خیال در هر موضوع است، ارائه شده است.

با وجود کارهایی که راجع به مشیری و شعرش صورت گرفته هنوز کار ناکرده بسیار است، به دانشجویان بعد از خود پیشنهاد می کنم در صورت تمایل می توانند به مقایسه شعر او با دیگر شعرا و یا مقایسه ی شعر رمانتیک با رمانتیک غرب پردازند.

این وجیز با بضاعت اندک علمی این حقیر به رشته ی تحریر درآمد. امیدوارم استادان عزیز و اندیشمندان گران سنگ با چشم پوشی به این اثر بنگرند و از پژوهشگران، محققان و دوستان عزیزم تقاضا دارم اگر نقصی در اثر مشاهده فرمودند حقیر را در تکمیل کردن آن یاری رسانند. امید آنکه همه ی ما در تحکیم فرهنگ غنی ایران عزیزمان مؤثر باشیم.

بخش اول